

Νέα Ελληνικά

γενικής παιδείας

ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Κείμενο 1: «Κόκκινη Κάρτα στην παιδική εκμετάλλευση»

Με δημιουργία Φιλικών Χώρων για τα Παιδιά, η UNICEF, λίγες μέρες πριν ξεκινήσει το Παγκόσμιο Κύπελλο FIFA στη Νότια Αφρική, σε συνεργασία με άλλους κοινωνικούς φορείς, υποστηρίζει την προσπάθεια για την ανάπτυξη και εφαρμογή μέτρων σχετικά με την πρόληψη και ελάττωση κρουσμάτων εκμετάλλευσης και παράνομης διακίνησης και εμπορίας παιδιών κατά τη διάρκεια της μεγάλης αυτής διοργάνωσης.

Μια βασική πρωτοβουλία είναι η δημιουργία χώρων φιλικών προς τα παιδιά σε συνεργασία με τις πόλεις που θα φιλοξενήσουν τα παιχνίδια: Σαντόν, Σοβέτο, Νελσπρούιτ και Πορτ Ελίζαμπεθ. Οι χώροι αυτοί θα λειτουργούν δωρεάν για τις οικογένειες και αναμένεται να προσελκύσουν 10.000 - 40.000 ανθρώπους σε καθημερινή βάση, που θα παρακολουθούν τους αγώνες σε μεγάλες τηλεοπτικές οθόνες, μεταξύ των οποίων πάρα πολλά παιδιά. Τα παιδιά, επομένως, θα μπορούν να παίζουν με ασφάλεια στους χώρους αυτούς, υπό την επίβλεψη εκπαιδευμένων εθελοντών, να παρακολουθούν τους αγώνες και να έχουν ειδική βοήθεια, αν παραστεί ανάγκη.

Επίσης, η μεγάλη πρωτοβουλία της UNICEF αξιοποιεί και το πασίγνωστο από το ποδόσφαιρο σύμβολο της «Κόκκινης Κάρτας» για μια πανεθνική εκστρατεία στη Νότια Αφρική για την προστασία των παιδιών. Το σύμβολο αυτό είχε υιοθετηθεί πρώτα από την Παγκόσμια Οργάνωση Εργασίας ως σύμβολο κατά της παιδικής εργασίας. Πρόκειται για μια σημαντική εκστρατεία που φέρει το όνομα «Κόκκινη Κάρτα στην παιδική εκμετάλλευση» που γίνεται μετά από τη σύναψη συνεργασίας της UNICEF Νοτίου Αφρικής με μεγάλη δημοφιλή πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης που χρησιμοποιείται από εκατομμύρια νέους κάτω των 18 ετών.

Κάθε χρόνο δεκάδες χιλιάδες παιδιά στη Νότια Αφρική και σε όλο τον κόσμο πέφτουν θύματα εκμετάλλευσης μέσα από κυκλώματα παιδικής εργασίας, εμπορικής και σεξουαλικής εκμετάλλευσης, παράνομης εμπορίας και διακίνησης παιδιών και παιδικής πορνογραφίας. Στόχος της συνεργασίας αυτής είναι η μετάδοση μηνυμάτων και πληροφοριών σχετικά με το trafficking¹, την παιδική εργασία και άλλες μορφές παιδικής εκμετάλλευσης, με χρήσιμες συμβουλές, οδηγίες και τηλέφωνα έκτακτης ανάγκης, όλα αυτά χωρίς καμία χρέωση.

Οι χρήστες του δικτύου αυτού, που υπολογίζονται στα 20 εκατομμύρια, μπορούν ήδη να κατεβάσουν στα κινητά τους ειδικά γραφικά και λογότυπα που δείχνουν την υποστήριξή τους στην προστασία των παιδιών και να τα μεταδώσουν και σε άλλους. Παράλληλα εκατοντάδες χιλιάδες αφίσες της εκστρατείας, φυλλάδια, διαφημιστικό και

ενημερωτικό υλικό, διανέμονται σε παιδιά, γονείς, κοινότητες και επισκέπτες της χώρας, μειώνοντας τον κίνδυνο που διατρέχουν τα παιδιά.

δημοσίευμα από τον ημερήσιο τύπο

¹trafficking: διακίνηση

Κείμενο 2: Η συγκλονιστική ιστορία του Ικμπάλ Μασί

Ο Ικμπάλ Μασί γεννήθηκε το 1982 σε μια πόλη έξω από τη Λαχόρη του Πακιστάν. Η οικονομική κατάσταση της οικογένειάς του δε θα μπορούσε να είναι διαφορετική απ' ότι της συντριπτικής πλειονότητας των κατοίκων. Πάμφτωχοι, πάλευαν καθημερινά προκειμένου να καταφέρουν να βάλουν λίγο ρύζι στο τραπέζι. Τα πάντα άλλαξαν δραματικά όταν ο Ίκμπάλ έφτασε 4 ετών. Τότε ήταν που οι γονείς του τον πούλησαν σε έναν βιοτέχνη χαλιών, προκειμένου να δανειστούν ένα ποσό, ώστε να αποπληρώσουν χρέη.

Ο Ίκμπάλ έφυγε από την οικογένειά του και πλέον ήταν αναγκασμένος μαζί με πολλά ακόμα παιδάκια να κάθεται σκυφτός σε ένα ξύλινο πάγκο και να δένει κόμπους στα χαλιά. Αυτό το έκανε 6 ημέρες την εβδομάδα, επί 14 ώρες την ημέρα. Στο δωμάτιο που τον είχαν αλυσοδεμένο υπήρχε ελάχιστο φως, καθώς τα παράθυρα ήταν ερμητικά κλειστά, προκειμένου να μην αλλοιώνεται από το οξυγόνο το μαλλί! Η ζέστη ήταν αφόρητη, οι ανθρωποφύλακες τού έδιναν ελάχιστο νερό και ακόμα λιγότερο φαγητό, προκειμένου να παραμείνει αδύνατος και μικρόσωμος, διότι τα μικρά χέρια χωρούσαν καλύτερα ανάμεσα στο μαλλί και χειριζόταν ευκολότερα το εργαλείο με το οποίο έκανε τους κόμπους.

Όταν ο Ίκμπάλ έγινε 10 ετών, στο Πακιστάν ψηφίστηκε ένας νόμος που απαγόρευε κάθε μορφή παιδικής εργασίας. Αυτό αναπτέρωσε το ηθικό του και έτσι επιχείρησε να δραπετεύσει, προκειμένου να κερδίσει την ελευθερία του. Τα κατάφερε και έφτασε στους ανθρώπους του Απελευθερωτικού Μετώπου του Πακιστάν για την Εκμετάλλευση της Παιδικής Εργασίας. Εκείνοι τον βοήθησαν και έτσι για πρώτη φορά στη ζωή του ο Ίκμπάλ κατάφερε να βρει αγάπη και φροντίδα.

Πήγε στο σχολείο όπου επέδειξε μια τεράστια διάθεση να μάθει πράγματα. Είναι ενδεικτικό πως μέσα σε δυο χρόνια έβγαλε τέσσερις τάξεις! Άρχισε να ταξιδεύει στο εξωτερικό, προκειμένου να κινητοποιήσει τη διεθνή κοινή γνώμη ενάντια στην παιδική εργασία στο Πακιστάν. Παράλληλα, ωστόσο, κάνει και σημαντική δουλειά στο εσωτερικό της χώρας του. Καταφέρνει και μπαίνει κρυφά με τη βοήθεια ακτιβιστών μέσα σε ταπητουργεία σε ολόκληρο το Πακιστάν και βγάζει φωτογραφίες τα παιδιά-σκλάβους. Με τον τρόπο αυτόν καταφέρνει και απελευθερώνει περίπου 3.000 από αυτά! Εκείνη την εποχή τα παιδιά στο Πακιστάν που εξαναγκάζονταν να εργάζονται ξεπερνούσαν τα 7 εκατομμύρια!

Το 1994 βραβεύτηκε με το Βραβείο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Reebok και ξεκίνησε μια παγκόσμια περιοδεία με ομιλίες κατά της παιδικής εργασίας, η οποία περιλάμβανε

ακόμα και επισκέψεις σε σχολεία. Ο Ίκμαλ είχε γίνει πλέον ένα παγκόσμιο σύμβολο ενάντια στην παιδική εργασία. Είχε εκφράσει, μάλιστα, την επιθυμία, όταν μεγαλώσει, να σπουδάσει δικηγόρος, προκειμένου ν' αφιερώσει όλες τους τις δυνάμεις στο να βοηθάει παιδιά - σκλάβους.

Η μοίρα, ή καλύτερα, η «**μαφία των χαλιών**», ωστόσο, είχε άλλα σχέδια για εκείνον. Η δράση του είχε ξεσηκώσει πολλά παιδιά – σκλάβους, τα οποία ζητούσαν την ελευθερία τους, ενώ και ο κόσμος γυρνούσε την πλάτη πλέον στα πακιστανικά χαλιά. Όλα αυτά στοίχισαν στη βιομηχανία που στηριζόταν στην παιδική εργασία. Οι απειλές στο πρόσωπο του Ίκμαλ γίνονταν καθημερινά ολοένα και περισσότερες, ωστόσο, ο ίδιος δεν έδειχνε φοβισμένος.

Στις 16 Απριλίου 1995, ανήμερα του ορθόδοξου Πάσχα, ο Ίκμαλ (**προερχόταν από οικογένεια χριστιανών**) έπαιζε με φίλους του έξω από το σπίτι ενός συγγενή του. Ένας νεαρός άνδρας τον πλησίασε και τον πυροβόλησε στο κεφάλι. Ο μικρός επαναστάτης άφησε επιτόπου την τελευταία του πνοή. Δεν είχε κλείσει καν το 14^ο έτος της ηλικίας του. Οι ηθικοί αυτουργοί της δολοφονίας του δε συνελήφθησαν ποτέ. Ο εκτελεστής ήταν ένας τοξικομανής και λέγεται (δεν αποδείχθηκε ποτέ) πως εκτέλεσε το «συμβόλαιο θανάτου» μόνο και μόνο για να εξασφαλίσει την ηρωίνη του.

Newsbeast.gr, 06.04.2019 (Διασκευή)

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Κείμενο 3, Αντώνης Σαμαράκης, «Το νυχτερινό σχολά»

Ο Αντώνης Σαμαράκης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1919. Κατά τη διάρκεια της ναζιστικής κατοχής συμμετείχε στην εθνική αντίσταση. Το 1989 ανακηρύχθηκε Πρεσβευτής Καλής Θέλησης της UNICEF για τα παιδιά του κόσμου. Τα έργα του έχουν έντονο το στοιχείο της κοινωνικής καταγγελίας, καθώς προσεγγίζει τα θέματά του από μια έντονα ανθρωποκεντρική γωνία. Δική του ιδέα ήταν η δημιουργία της Βουλής των Εφήβων.

Ωρα έντεκα και κάτι,
το νυχτερινό σχολά
κει που πέρναγες, διαβάτη,
κι ήταν όλα σκοτεινά.

Άξαφνα ένα φως τα λούζει,
ξεπροβάλλουν τα παιδιά,
μάγουλα απ' το κρύο μπούζι,
ποδαράκια σαν κλαδιά.

Ωρα έντεκα και κάτι,
τα εργατόπαιδα σχολάν.
Στάσου προσοχή, διαβάτη,

ήρωες μικροί περνάν.

Σαν φυσά το ξεροβόρι
και λυγίζουν δω κι εκεί,
άλλοι δίχως πανωφόρι,
άλλοι ακόμα νηστικοί,

αδερφάκια κουρασμένα
απ' τη δύσκολη ζωή,
όλη μέρα βουτηγμένα
στις καπνιές και στη βουή.

Ωρα έντεκα και κάτι,
τα εργατόπαιδα σχολάν.
Στάσου προσοχή, διαβάτη,
ήρωες μικροί περνάν.

Παρατηρήσεις

ΘΕΜΑ Α

A1. «Κάθε χρόνο δεκάδες χιλιάδες παιδιά ... διατρέχουν τα παιδιά.» Να αποδώσεις συνοπτικά το περιεχόμενο του αποσπάσματος του ΚΙ, σε 60 λέξεις περίπου.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Β

B1. Να επαληθεύσεις ή διαψεύσεις, σύμφωνα με τα ΚΙ - ΚΙΙ, τις παρακάτω διαπιστώσεις, γράφοντας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη Σωστό, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη Λάθος, αν η πρόταση είναι λανθασμένη. (Μονάδες 5) Να τεκμηριώσεις κάθε απάντησή σου παραθέτοντας ένα σχετικό απόσπασμα από το κείμενο. (Μονάδες 5)

α. Η UNICEF υποστηρίζει έμπρακτα την αντιμετώπιση φαινομένων παιδικής εκμετάλλευσης. [Κ1]

β. Η «Κόκκινη Κάρτα στην Παιδική Εκμετάλλευση» υπήρξε αρχικά ποδοσφαιρικό σύμβολο. [Κ1]

γ. Η επικοινωνία για το πρόβλημα αξιοποιεί όλους τους τρόπους: ηλεκτρονική και έντυπη ενημέρωση, κ.λπ. [Κ1]

δ. Ο Ίκμπαλ πουλήθηκε από τους γονείς του. [Κ2]

ε. Κατ' εξαίρεση τα αφεντικά του Ίκμπαλ τού χάρισαν την ελευθερία του. [Κ2]

Μονάδες 10

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟ

Προτεινόμενα Θέματα Γ' ΓΕ.Λ.

Γ5

B2α. Να δείξεις τη νοηματική σχέση που έχει ο **τίτλος** του Κειμένου 1 με το υπόλοιπο κείμενο. Ανταποκρίνεται στον επικοινωνιακό στόχο του συντάκτη; (Μονάδες 3). Στη συνέχεια να δώσεις έναν δικό σου επιδοκιμαστικό τίτλο. (Μονάδες 2)

Μονάδες 5

B2β. «Μια βασική πρωτοβουλία ... αν παραστεί ανάγκη». Ποια νομίζεις ότι είναι η **πρόθεση** του αρθρογράφου στη συγκεκριμένη παράγραφο του Κειμένου 1; (Μονάδες 5). Πώς ο τρόπος ανάπτυξης της παραγράφου υπηρετεί την πρόθεση αυτή; (Μονάδες 5)

Μονάδες 10

B3. Να εξηγήσεις τη λειτουργία των **εισαγωγικών** και των **παρενθέσεων** σε καθεμιά από τις παρακάτω περιπτώσεις:

α. «Κόκκινη Κάρτα στην παιδική εκμετάλλευση» [Κείμενο 1]

β. «μαφία των χαλιών» [Κείμενο 2]

γ. (προερχόταν από οικογένεια χριστιανών) [Κείμενο 2]

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Να παρουσιάσεις το **θέμα** του ποιήματος και τη **συναισθηματική κατάσταση** του ποιητικού υποκειμένου αξιοποιώντας τουλάχιστον τρεις(3) κειμενικούς δείκτες σε ένα ενιαίο κείμενο 120 λέξεων. Ποια συναισθήματα δημιουργεί σε σένα προσωπικά το ποίημα; [80 λέξεις]

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Η παιδική εκμετάλλευση είναι ένα φαινόμενο υπαρκτό σε πολλές χώρες της Ασίας και της Αφρικής, αλλά και του δυτικού κόσμου. Στη Βουλή των Εφήβων με θέμα: «Παιδί 21^{ος} αιώνας», σου ανατίθεται, σε ομιλία σου προς τους μαθητές όλων των σχολείων, ως εκπρόσωπος του δικού σου σχολείου, να διατυπώσεις τεκμηριωμένα τις απόψεις σου για τη θέση που πρέπει να έχει το παιδί σε μια πολιτισμένη κοινωνία. Να λάβεις υπόψη σου και τα κείμενα αναφοράς. (350 λέξεις)

Μονάδες 30